

VLAAMSE RAAD

TING 1983-1984

9 NOVEMBER 1983

ONTWERP VAN DECREET

houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De reglementering inzake exploitatie en bescherming van het grondwater steunt aktueel op volgende basiswetten :

- de besluitwet van 18 december 1946, waarbij tot het houden van een telling der grondwaterreserves en tot de invoering van een reglementering van hun gebruik werd besloten ;
- de wet van 9 juli 1976, betreffende de reglementering van de exploitatie van de grondwaterwinning ;
- de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van het grondwater ;
- de wet van 10 januari 1977, die de schadeloosstelling regelt, voor schade veroorzaakt door het winnen en pompen van grondwater.

Sinds de bijzondere wet van 8 augustus 1980, tot hervorming der instellingen, ressorteren deze wetten nu onder de gewestelijke bevoegdheid. (Senaat (1979-1980) nr. 434/1, blz. 21).

De bedoeling van dit ontwerp van decreet is deze diverse wetgevingen te harmoniseren en te aktualiseren, vooral dan in het kader van de nieuwe staatsstructuren.

In zijn advies van 16 juni 1983 over dit ontwerp van decreet „houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer ”, heeft de Raad van State opgemerkt dat het vanuit een oogpunt van wetgevingstechniek niet aan te bevelen is, bij decreet, afzonderlijke artikelen van een vigerende wetgeving te wijzigen. De Raad van State adviseert dan ook de volledige materie te herwerken en de vroegere teksten, wat het Vlaamse Gewest betreft, uitdrukkelijk op te heffen.

De Vlaamse Executieve heeft in dit ontwerp van decreet dan ook de bestaande wetgeving volledig hernomen en zich niet beperkt tot de herwerkte delen ervan.

Het eerste hoofdstuk van dit ontwerp van decreet heeft betrekking op de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging.

Sommige artikelen van de wet van 26 maart 1971, op de bescherming van het grondwater worden hernomen, terwijl andere aangepast worden. Zo worden de artikelen 2, 4 en 5 van deze wet aangepast aan de nieuwe structuur van het Vlaamse Gewest. De Vlaamse Executieve wordt gemachtigd de noodzakelijke beschermingsmaatregelen te nemen. Tevens wordt de procedure vereenvoudigd. Via deze beschermingsmaatregelen kan ook de Europese richtlijn van 1980 toegepast worden.

Om de aanvoer van drijfmest uit het buitenland te kunnen beperken, heeft de Vlaamse Executieve in dit ontwerp van decreet ook een verbod opgenomen om dergelijke mest in Vlaanderen nog langer op te slaan of uit te spreiden. Het massaal aanwenden van drijfmest is immers een van de meest ernstige bedreigingen voor de kwaliteit van het grondwater, omdat juist hierdoor het gehalte aan toxisch nitraat in het water zeer sterk toeneemt. Afwijkingen op dit verbod zijn uiteraard mogelijk.

Het artikel 6 van de wet van 26 maart 1971 handelt over het recht op vergoeding voor materiële schade, die een rechtstreeks gevolg is van eventuele beschermingsmaatregelen. In dit ontwerp van decreet wordt dit recht op schadevergoeding nu duidelijk beperkt tot bestaande inrichtingen of activiteiten, die als gevolg van beschermingsmaatregelen moeten omgebouwd of beperkt worden en dit voor zover diegene, aan wie de bescherming ten goede komt, daarom uitdrukkelijk verzoekt. Op deze manier kan verhinderd worden, dat dit recht op vergoeding aanleiding geeft tot enorme schadeclaims, die de kostprijs van het drinkwater fors zouden doen stijgen. Dit lag trouwens ook in de bedoeling van de wetgever in 1971.

Het tweede hoofdstuk van dit ontwerp van decreet, herneemt de belangrijkste bepalingen van de besluitwet van 18 december 1946, waarbij tot het houden van een telling der grondwaterreserves en tot de invoering van een reglementering van hun gebruik werd besloten.

Hierbij wordt de nadruk gelegd op het behoud van de grondwaterlagen zelf, maar ook op de bescherming van bovengrondse eigendommen. Zo dienen economische, landbouwkundige en ekologische aspecten in aanmerking genomen te worden.

In het derde hoofdstuk wordt het toezicht geregeld op de bepalingen opgenomen in de hoofdstukken I en II.

De artikelen 11, 12 en 13 van dit ontwerp van decreet corresponderen met de artikelen 7 tot en met 10 van de wet van 26 maart 1971, op de bescherming van het grondwater.

In het vierde hoofdstuk van dit ontwerp van decreet, wordt de wet van 10 januari 1977 gewijzigd, die de schadeloosstelling regelt voor schade veroorzaakt door het winnen en pompen van grondwater.

Deze wet legt vooral de nadruk op het (financieel) opvangen van de eventuele negatieve gevolgen van grondwaterpompings. Preventieve maatregelen, waarbij in de eerste plaats schade voorkomen wordt, ontbreken echter.

De voorgestelde wijzigingen aan de wet van 10 januari 1977 hebben in de eerste plaats dan ook tot doel meer nadruk te leggen op preventieve maatregelen, zoals :

- wetenschappelijk onderzoek, om de invloed van belangrijke grondwaterpompingen op alle domeinen vooraf te evalueren;

- algemene maatregelen, die belangrijke dalingen van de grondwaterstand kunnen voorkomen (bv. : infiltratie).

Het gaat hier wel over algemene maatregelen en studies, die een grondwaterlaag in haar geheel aanbelangen. Studies en maatregelen, die zich opdringen in het kader van een bepaalde grondwaterwinning, blijven uiteraard ten laste van de eigenaar of exploitant van de waterwinning.

De wet van 10 januari 1977 heeft, naast de regeling van de procedure, eveneens een fonds opgericht om in de gevallen waar schade ontstaan is, voorschotten te verlenen in afwachting van een minnelijke schikking of een vonnis. Dit Fonds is tot op heden nationaal en wordt gespijsd door zowel de nijverheid als de drinkwatermaatschappijen, naar rata van het opgepompte grondwater.

Sinds de staatshervormingen van 1980 is dit national voorschottenfonds nu uiteraard actief op het bevoegdheidsdomein van het Vlaamse Gewest. Het is derhalve dringend noodzakelijk, om maatregelen te treffen, die voor wat het Vlaamse Gewest betreft, deze situatie regulariseren.

Om deze doelstellingen te kunnen realiseren zijn in dit ontwerp van decreet volgende belangrijke wijzigingen aan de wet van 10 januari 1977 voorzien :

- a) voor het Vlaamse Gewest wordt een eigen Fonds opgericht in vervanging van het **Voorschottenfonds**. Naast het uitkeren van voorschotten zou dit Fonds onder voorwaarden te bepalen door de Vlaamse Executieve, algemene maatregelen en studies kunnen financieren, die gericht zijn op het voorkomen van schade

- b) de artikelen van voormelde wet van 10 januari 1977 worden aangepast aan de nieuwe structuren van het Vlaamse Gewest.

De Raad van State stelt in zijn advies dat de oprichting van dit Fonds voorbarig is, zolang de taken van het Voorschottenfonds, opgericht bij wet van 10 januari 1977 niet door het Rijk aan de gewesten zijn overgedragen.

De Vlaamse Executieve heeft de oprichting van deze gewestelijke instelling in het voorliggend ontwerp van decreet echter behouden.

De oprichting van een instelling op gewestelijk niveau kan immers de noodzakelijke overdracht van de taken van het Voorschottenfonds naar het Gewest heel wat vereenvoudigen en wellicht ook bespoedigen.

Omdat het geenszins in de bedoeling ligt de nationale en gewestelijke instelling naast elkaar te laten werken, is voorzien dat de inwerkingtreding van dit hoofdstuk van het ontwerp van decreet door de Vlaamse Executieve zal vastgelegd worden. Op die manier kan het Fonds operationeel worden, wanneer de taken van het Voorschottenfonds door het Rijk aan het Gewest overgedragen worden.

Commentaar bij de artikelen

Artike 11

Krachtens artikel 107quater van de Grondwet en artikel 6,

§ 1, V van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, behoort de waterproduktie en watervoorziening tot de bevoegdheid van de gewesten. De besluitwet van 18 december 1946, de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van het grondwater en de wet van 10 januari 1977, die de schadeloosstelling regelt voor schade veroorzaakt door het winnen en pompen van grondwater, vallen binnen deze bevoegdheid (doc. Senaat (1979-1980) – nr. 434/1 - blz. 21).

Artikel 2

In dit artikel zijn een aantal definities opgenomen, in verband met grondwater.

Artikel 3

Dit artikel vervangt het artikel 2 van de wet van 26 maart 1971, waardoor de Vlaamse Executieve alle noodzakelijke uitvoeringsmaatregelen kan nemen.

Artikel 4

Dit artikel houdt een verbod in voor het deponeren en uitspreiden van dierlijke fecaliën in vloeibare vorm, afkomstig uit het buitenland. **Afwijkingen** kunnen toegestaan worden, door de organen en onder de modaliteiten te bepalen door de Vlaamse Executieve.

Artikel 5

Dit artikel vervangt het artikel 3 van de wet van 26 maart 1971, waarbij de exploitant de verplichting wordt opgelegd in te staan voor de bescherming van het grondwater in de **waterwingebieden** en de beschermingszones.

Artikel 6

Dit artikel vervangt het artikel 4 van de wet van 26 maart 1971. De Vlaamse Executieve kan alle modaliteiten in verband met de vergunningen vastleggen. Tevens is nu duidelijk bepaald dat een dergelijke vergunning geen afbreuk doet aan de rechten van derden.

Artikel 7

Dit artikel vervangt artikel 5 van de wet van 26 maart 1971, in functie van de nieuwe structuren, voorzien door de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Dit artikel wordt algemener gesteld, om de Vlaamse Executieve toe te laten de procedure in dit verband af te stemmen op het vergunningstelsel voor het pompen van grondwater (hoofdstuk II).

Artikel 8

Dit artikel beperkt de draagwijdte van sommige **beschermingsmaatregelen**, wanneer deze voor gevolg zouden hebben, dat bestaande inrichtingen of werkzaamheden moeten beperkt of stopgezet worden. Slechts op uitdrukkelijk verzoek van diegene, aan wie de bescherming ten goede komt, moet

hieraan gevolg gegeven worden en in dit geval ontstaat dan ook een recht op schadevergoeding.

Artikel 9

Dit artikel herneemt het artikel 1 van de besluitwet van 18 december 1946. Er wordt nu echter duidelijk gesteld dat de op te leggen voorwaarden rekening moeten houden met bovengrondse private en openbare eigendommen. Landbouwbelangen en **ekologische** aspecten moeten in aanmerking genomen worden.

Artikel 10

Dit artikel herneemt het artikel 2 van de besluitwet van 18 december 1946.

Artikel 11

De inhoud van dit artikel stemt overeen met de inhoud van het artikel 7 van de wet van 26 maart 1971. Hierin worden de bevoegdheden omschreven van de ambtenaren, belast met het toezicht op de bescherming van het grondwater.

Artikel 12

In dit artikel wordt de procedure vastgesteld voor het nemen van monsters, nodig om overtredingen op dit decreet vast te stellen. Dit artikel stemt overeen met artikel 8 van de wet van 26 maart 1971.

Artikel 13

Ook hieraan zijn toezichtbepalingen opgenomen. Dit artikel neemt de artikelen 9 en 10 over van de wet van 26 maart 1971.

Artikel 14

Net als artikel 1 van de wet van 10 januari 1977, legt dit artikel de objectieve aansprakelijkheid voor de bovengrondse schade, veroorzaakt door waterwinning bij de exploitant van deze inrichting. Schade aan bestaande grondwaterwinningen wordt nu in alle gevallen in aanmerking genomen.

Artikel 15

Dit artikel correspondeert met artikel 2 van de wet van 10 januari 1977. De beperkingen voor de eisen tot 150.000 frank worden echter weggelaten.

Artikel 16

Dit artikel, dat de procedure vaststelt bij het indienen van een schadevordering, stemt overeen met artikel 3 van de wet van 10 januari 1977. Het aanbod voor schadevergoeding kan niet herroepen worden, maar kan wel verhoogd worden. Dit was in de wet van 10 januari 1977 niet voorzien.

Artikel 17

Dit artikel herneemt artikel 4 van de wet van 10 januari 1977.

Artikel 18

Dit artikel houdt een aanvulling in aan het Gerechtelijk Wetboek, gelijkaardig aan de aanvulling voorzien in artikel 5 van de wet van 10 januari 1977.

Artikel 19

Eveneens een aanvulling van het gerechtelijk wetboek, overeenkomstig de aanvulling voorzien in artikel 6 van de wet van 10 januari 1977.

Artikel 20

Dit artikel laat toe een Fonds met rechtspersoonlijkheid op te richten in vervanging van het Voorschottenfonds van de wet van 10 januari 1977. De bevoegdheid van het Fonds wordt echter uitgebreid tot het financieren van sommige algemene maatregelen en studies, die schade door grondwaterpompings kunnen voorkomen of beperken.

Artikel 21

Dit artikel vervangt artikel 8 van de wet van 10 januari 1977, in funktie van de nieuwe structuren, vastgelegd door de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Artikel 22

Dit artikel vervangt artikel 9 van de wet van 10 januari 1977, in funktie van de nieuwe structuren, vastgelegd door de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Artikel 23

De bepalingen van artikel 10 van de wet van 10 januari 1977, zijn van toepassing op het Fonds, dat bij dit decreet wordt opgericht. De hypotheekwet van 16 december 1851, wordt dan ook in die zin aangevuld.

Artikel 24

Dit artikel vervangt artikel 11 van de wet van 10 januari 1977, in funktie van de nieuwe structuren, vastgelegd door de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Artikel 25

Dit artikel wijzigt het artikel 12 van de wet van 10 januari 1977, waarbij rekening wordt gehouden met de nieuwe administratieve structuren, die voortvloeien uit de wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Artikel 26

Dit artikel bepaalt de samenstelling van het Raadgevend Comité. De Vlaamse Executieve duidt de ambtenaren aan, die in dit comité zullen zetelen. Naast de betrokken eigenaars en landbouwers, die schade kunnen ondervinden, de bijdrageplichtige industriële kringen en waterleidingsmaatschappijen, worden ook de natuurbeschermingsverenigingen in dit comité opgenomen. In sommige gevallen kan grondwaterwinning immers ook schade berokkenen aan waardevolle natuurgebieden.

Artikel 27

Dit artikel is een hememing en aanvulling van artikel 14 van de wet van 10 januari 1977. In dit artikel wordt bepaald dat wie schade vaststelt, een gemachtigde ambtenaar moet verwittigen teneinde deze in staat te stellen de nodige vaststellingen te doen. Laattijdige vaststellingen zijn immers altijd een bron van moeilijkheden.

De vaststelling van de schade houdt nog geen erkenning in dat de schade te wijten is aan één of ander grondwaterwinning.

Artikel 28

Dit is een overgangsartikel, waarbij gesteld wordt dat de rechten en verplichtingen evenals de middelen van het Voorborschottenfonds, die door het Rijk overgedragen worden aan het Vlaamse Gewest, aan het nieuw opgerichte Fonds toegewezen worden.

Artikel 29

Dit artikel houdt de strafbepalingen in. Deze steunen op de bepalingen van de wetten van 18 december 1946, 26 maart 1971 en 10 januari 1977.

Artikel 30

Dit artikel stelt de datum van inwerkingtreding vast. Om hoger geciteerde redenen wordt de datum voor inwerkingtreding van hoofdstuk IV, vastgesteld door de Vlaamse Executieve.

Artikel 31

Dit artikel heft de vroegere wetten op.

Artikel 32

Dit is een overgangsmaatregel, die noodzakelijk is om de continuïteit inzake het afleveren van vergunningen voor het pompen van grondwater te waarborgen.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

*De Gemeenschapsminister van leefmilieu,
waterbeleid en onderwijs,*

J. LENSSENS

KONINKRIJK BELGIE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE *

De Raad van State, afdeling wetgeving, achtste kamer, de 22e maart 1983 door de Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van decreet „houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer” heeft de 16e juni 1983 het volgende advies gegeven :

Het ontwerp van decreet „houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer” strekt ertoe wijzigingen aan te brengen in bepalingen van, enerzijds, de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van het grondwater, en, anderzijds, de wet van 10 januari 1977 houdende regeling van de schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door het winnen en het pompen van grondwater.

Deze wijzigingen werden, naar gelang van voormelde wetten, gegroepeerd per hoofdstuk.

In hoofdstuk I worden de artikelen 2,4,5 en 6 van de wet van 26 maart 1971 vervangen, respectievelijk door de artikelen 2, 3, 4 en 5 van het ontwerp-decreet.

In hoofdstuk II worden de artikelen 7,8,9,11,12 en 13 van de wet van 10 januari 1977 vervangen door de artikelen 6,7,8, 10, 11 en 12 van het ontwerp-decreet.

De bij artikel 6 van de wet van 26 maart 1971 vastgestelde regeling ter vergoeding van de rechtstreekse materiële schade die door de eigenaar of de exploitant is geleden ten gevolge van maatregelen van verbod, reglementering of onderwerping aan vergunning in waterwingebieden en zones voor de bescherming van het grondwater, wordt door het ontworpen artikel 5 gewijzigd.

Dit artikel 5 heeft een tweeledige inhoud.

Vooreerst houdt artikel 5, in § 1, eerste lid, en in § 2, een beperking van de verplichtingen welke voor de eigenaars of de exploitanten voortvloeien uit de ter uitvoering van artikel 2, 2, van het ontworpen decreet genomen maatregelen. Voortaan zullen „bestaande gebouwen, inrichtingen of kunstwerken (slechts) moeten gewijzigd of gesloopt worden of . . . bestaande activiteiten of werkzaamheden moeten stopgezet, beperkt of omgeschakeld worden, . . . wanneer diegene, aan wie de bescherming ten goede komt, hierom verzoekt”. Deze regeling geldt slechts „voor gebouwen, inrichtingen, kunstwerken, activiteiten of werkzaamheden, die bestaan of uitgeoefend worden op het ogenblik dat het . . . openbaar onderzoek (met betrekking tot de afbakening van de waterwingebieden en de beschermingszones) wordt ingesteld en voor zover ze op dat ogenblik beantwoorden aan alle geldende wettelijke en reglementaire beschikkingen ter zake”.

De door het vervangende artikel 6, § 1, eerste lid, en § 2, ingestelde beperking betreft dus de rechtsgevolgen van de maatregelen, welke ter uitvoering van artikel 2, 2, kunnen genomen worden.

Het vervangende artikel 6, § 1, tweede lid, § 2 en § 3, betreft

* L. 15.408/8

de eigenlijke aangelegenheid van de vergoeding van de rechtstreekse materiële schade.

Die rechtstreekse materiële schade die met betrekking tot gebouwen, inrichtingen of kunstwerken die moeten worden gewijzigd of gesloopt, evenals tot werkzaamheden die moeten worden stopgezet, beperkt of omgeschakeld, door de eigenaar of de exploitant is geleden als gevolg van maatregelen, genomen in uitvoering van artike 2,2, van het decreet, wordt vergoed ten laste van degene aan wie de bescherming ten goede komt.

Deze regeling geldt alleen met betrekking to „gebouwen, inrichtingen, kunstwerken, activiteiten of werkzaamheden ”, die bestaan of uitgeoefend worden op het ogenblik dat het openbaar onderzoek met betrekking tot de afbakening van de waterwingebieden en de beschermingszones wordt ingesteld en voor zover ze op dat ogenblik beantwoorden aan alle geldende wettelijke en reglementaire beschikkingen ter zake.

Uit die beperking van de verplichtingen van de eigenaars en de exploitanten volgt anderszins dat iedere wijziging of sloping van gebouwen of stopzetting van werkzaamheden waartoe diene, aan wie de bescherming toekomt, niet heeft verzocht, geen aanleiding tot schade kan zijn die geleden is „als gevolg van maatregelen, genomen in uitvoering van artikel 2, 2, van dit decreet ”.

Vallen niet meer onder de toepassing van de ontworpen regeling van de schadeloosstelling „werken (1), inrichtingen of kunstwerken, waarvoor met toepassing van artike 2,2, geen regelmatige vergunning is verleend ” en „werkzaamheden in dezelfde omstandigheden ” (artikel 6, derde lid, van de vigerende regeling).

Verder wordt het ogenblik waarop het recht op vergoeding ontstaat, niet meer zoals in de vigerende regeling bepaald op het ogenblik dat het openbaar onderzoek wordt ingesteld maar „vanaf het ogenblik dat diegene aan wie de bescherming ten goede komt, de eigenaar of exploitant per aangetekend schrijven verzoekt om wijziging of sloping van de gebouwen, inrichtingen of kunstwerken of om de beperking of omschakeling van bestaande werkzaamheden of activiteiten ”.

In hoofdstuk II wordt een „Fonds ter voorkoming van schade en voor schadeloosstelling voor schade veroorzaakt bij het winnen, pompen en beschermen van grondwater ” opgericht alsook een Raadgevend Comité met als taak „zijn advies uit te brengen inzake elk voorstel omtrent de toekenning van voorschotten door het Fonds of el financieringsvoorstee ten laste van het Fonds ”.

Het op te richten Fonds is ermee belast vooreers „voorschotten te verlenen in de gevallen van schade als bedoeld in artikel 1 van de wet van 10 januari 1977 houdende regeling van de schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door het winnen en pompen van grondwater ” en, verde, beheersmaatregelen en studies te financieren die deze schade kunnen voorkomen of beperken ”.

Beheersmaatregelen worden vermeld onder de preventieve maatregelen waarop de ontworpen wijzigingen „meer nadruk ... leggen” en worden toegelicht als maatregelen, „die belangrijke dalingen van de grondwaterstand kunnen voorkomen (onder andere infiltratie) ” (memorie van toelichting, blz. 3). Als preventieve maatregelen worden eveneens vermeld „een permanente bewaking en controle van grondwaterlagen zodat de eventuele daling van de grondwatertafels steeds gevolgd

(1) In de artikelen 2,2, b, en 6 van de wet van 26 maart 1971 is e sprake van „werken ” en niet van „gebouwen ”.

kan worden ". Er dient evenwel opgemerkt dat ter zake het ontwerp alleen voorziet in financiering en deze allee beheersmaatregelen tot voorwerp heeft en niet de zoëven bedoelde permanente bewaking en controle.

Ten aanzien van de bevoegdheid is er in het beginsel geen probleem. Waterproductie en watervoorziening zijn inderdaad aangelegenheden als bedoeld in artikel 10 ^{quatre} van de Grondwet, krachtens artikel 6, § 1, V, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Die bevoegdheid omvat onder meer aangelegenheden geregeld bij :

» ...

– de wet van 10 januari 1977 houdende regeling van de schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door het winnen en het pompen van grondwater ;

...

– de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van het grondwater" (zie Gedrukt Stuk Senaat (1979-1980) nr. 434/1, blz. 21).

Algemene opmerkingen

1. Het is vanuit een oogpunt van wetgevingstechniek niet aan te bevelen, bij decreet, afzonderlijke artikelen van de vigerende wetgeving te vervangen. Het best ware de volledige materie te herwerken en de vroegere teksten, wat het Vlaamse Gewest betreft, uitdrukkelijk op te heffen. Deze herwerking zou onder meer de herhaling van inleidende zinnen voor elk artikel overbodig maken. Tevens kan de leesbaarheid er gevoelig bij winnen.

Verder dient de vraag gesteld te worden of er tussen de twee hoofdstukken van het ontwerp een voldoende band bestaat zodat zij het voorwerp van één enkel decreet kunnen uitmaken ; beide hoofdstukken betreffen aangelegenheden welke heden reeds afzonderlijk zijn geregeld door twee wetten, die elk aparte en eigen doeleinden nastreven.

II. Ten aanzien van het ontworpen „Fonds ter voorkoming van schade en voor schadeloosstelling voor schade veroorzaakt bij het winnen, pompen en beschermen van grondwater", fonds met rechtspersoonlijkheid en te rangschikken in categorie A van artikel 1 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut – nader geregeld in hoofdstuk II van het ontwerp-decreet – moet vastgesteld worden dat er een „Voorschottenfonds voor schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door het winnen en pompen van grondwater " bestaat dat opgericht werd bij de wet van 10 januari 1977.

Hoewel de doelstellingen van deze twee fondsen niet volledig samenvallen, kan toch gesteld worden dat blijkens het ontwerp-decreet aan het nieuwe fonds de taken zouden worden toegekend welke vervat zijn in deze van de instelling opgericht bij de wet van 10 januari 1977.

Verwijzend naar zijn advies van 10 februari 1983 over een ontwerp van decreet houdende oprichting van de instelling Vlaamse Maatschappij voor Waterbedeling (zie Gedrukt Stuk 199, Vlaamse Raad (1982-1983) – nr. 1, blz. 6 en volgende), dient de Raad van State ook hier aan te merken dat het in strijd zou zijn met de bijzondere wet van 8 augustus 1980, indien een gewest taken, die destijds toevertrouwd werden aan een autonome instelling welke ingevolge de sedert 1 oktober 1980 doorgevoerde verdeling van bevoegdheden afgeschaft o

herstructureerd moet worden, zelf zou gaan uitoefenen of door een door hem opgerichte instelling zou laten uitoefenen vooraleer die taken hem door het Rijk formeel zijn overgedragen.

Ten aanzien van het hier bedoelde fonds dat in beginsel wel kan opgericht worden ten behoeve van het Vlaamse Gewest, gelden dezelfde bezwaren, namelijk :

- dat een dergelijke regeling alleen maar een theoretische draagwijdte kan hebben zolang het Rijk niet de nodige maatregelen heeft getroffen voor de overdracht, aan de betrokken Gemeenschap of het betrokken Gewest, van de taken van de af te schaffen of te herstructureren nationale instelling (cfr. advies L. 14.063/2/V van 7 april 1981) ;

- dat ook praktisch gezien het te betwijfelen is of het mogelijk en wenselijk is om nu reeds regelingen inzake de inrichting, de werking en het patrimonium van het nieuwe fonds te treffen, om de redenen vermeld in het advies van het Raad van State van 10 februari 1983 waarnaar hierboven verwezen werd (loc. cit. blz. 8).

In dit geval kan bijkomend gesteld worden dat het ontwerp reeds een datum van inwerkingtreding bepaalt, zonder dat men weet of het nationale Fonds zal zijn afgeschaft of geherstructureerd : dat het bijgevolg de vraag is of de sommen, gevorderd na 1 oktober 1980 met toepassing van artikel 1, § 1 en § 2, van de meervermelde wet van 10 januari 1977, door het nationale Fonds zullen kunnen of mogen ter beschikking gesteld worden van het Vlaamse Gewest en van het nieuwe fonds. Bovendien zou het decreet rechten en verplichtingen (onder andere verplichte bijdragen opgelegd aan natuurlijke of rechtspersonen die door hun activiteiten de schade bedoeld bij de wet kunnen veroorzaken of verergeren) doen ontstaan, naast die, voortvloeiend uit de wet en die door het decreet niet kunnen worden opgeheven. Ten slotte moet dan nog uitgemaakt worden welk deel van het overige patrimonium van gezegd nationaal Fonds zal ten goede komen aan de Gewesten.

In de gegeven omstandigheden lijkt een onderzoek van het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet voorbarig wat betreft de artikelen 5 tot en met 14.

(Zie ook in dezelfde zin de adviezen van de Raad van State

- nr. 14.270/VR van 9 juni 1982 inzake de oprichting van sommige instellingen van openbaar nut. (Parl. Doc. Kamer van Volksvertegenwoordigers 623 (1982-1983) – nr. 1) ;

- nr. 14.93011 van 29 september 1982 inzake de oprichting van een Vlaams beheerscomité bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening ;

- nr. 14.83218 van 18 november 1982 inzake de oprichting van de instelling Kind en Gezin ;

- nr. 14.860/8 van 9 december 1982 inzake de oprichting van het Vlaams Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale instellingen).

In de aanhef schrappen men de eerste en de tweede aanhefverwijzing.

De hiernavolgende artikelsgewijze bespreking gebeurt onverminderd de opmerking betreffende de gebruikte wetgevingstechniek.

Artikel 2

Men schrijve als onderverdeling : „1° ; 2° ; 3°”.

Artikel 3

In § 1 schrijve men : „ . . . artikel 2, 2° en 3° . . . “.

In § 2 vervange men telkens „de Gemeenschapsminister bevoegd voor het Waterbeleid ” door „de Vlaamse Executieve ” aangezien de bevoegdheidstoewijzing in de decreten dient te gebeuren aan de Executieve en niet aan een bepaalde Gemeenschapsminister.

Artikel 4

Men schrijve als onderverdeling van § 1 : „1° ; 2°”.

Artikel 5

Op te merken valt dat de opsomming in § 1 van „gebouwen, inrichtingen of kunstwerken . . . activiteiten of werkzaamheden ” niet overeenstemt met die van artikel 2, 2°, b.

Tevens zou bij een aanpassing van de tekst in alle geval het woord „activiteiten ” dienen weggelaten te worden, zoals ten andere ook in §§ 2 en 3.

§ 2 ware beter geredigeerd als volgt :

„De bepalingen van § 1 zijn van toepassing op gebouwen, instellingen en kunstwerken die bestaan en op werkzaamheden die uitgeoefend worden . . . “.

In § 3 dient het woord „stopzetting ” ingevoegd te worden voor „beperking of omschakeling ” om overeenstemming te bewaren met het bepaalde in § 1 van het besproken artikel 5.

Artikel 6 (per vergissing artikel 5 genummerd)

Overeenkomstig de artikelen 9 en 13 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen kan het Vlaamse Gewest, binnen de perken van zijn bevoegdheid, instellingen en ondernemingen oprichten en organiseren, alsmede hun rechtspersoonlijkheid toekennen.

Wat echter niet in overeenstemming is met een goed wetgevingstechniek en met het principe van niet-concurrerende bevoegdheden is dat in de ontwerp-tekst voor het op te richten fonds verwezen wordt naar de meervermelde wet van 10 januari 1977 wat betreft de voorwaarden en de perken opgelegd aan gezegd fonds.

Deze regeling dient in het decreet zelf te worden opgenomen. Dit is een reden te meer om, zoals in de hierbovenstaande algemene opmerking werd gesuggereerd, een geheel eigen regeling uit te werken.

Voor de rest schrijve men in § 1 „Fonds ter voorkoming... ” tussen aanhalingstekens en het woord „opgericht ” na de volledige benaming van het fonds.

De kamer was samengesteld uit

de heren : G. BAETEMAN *kamervoorzitter*,

J. NIMMEGEERS, J. BORRET *staatsraden*,

S. FREDERICQ, F. DE KEMPENEER *assessoren van de afdeling wetgeving*,

mevrouw : S. VAN AELST, *griffier*.

Het verslag werd uitgebracht door de heer J. DE COENE, *auditeur*.

De Griffier,

S. VAN AELST

De Voorzitter,

G. BAETEMAN

ONTWERP VAN DECREET**DE VLAAMSE EXECUTIEVE,**

Op voordracht van de Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs wordt gelast in naam van de Vlaamse Executieve bij de Vlaamse Raad het ontwerp van decreet in te dienen waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten wordt verstaan onder :

- grondwater : al het water dat niet tot het hydrografisch net behoort, en bij gelijkstelling daarmee, alle water in de toevoerleidingen voor drinkwatervoorziening ;
- grondwaterwinning : alle putten, opvangplaatsen, dreinerinrichtingen, bronbemalingen en over het algemeen alle werken en installaties die tot doel of tot gevolg hebben grondwater op te vangen, met inbegrip van het opvangen van bronnen op het uitvloeiingspunt en het tijdelijk of bestendig verlagen van de grondwatertafel ingevolge grondwerken ;
- waterwingebied : het geografisch gebied dat overeenkomstig artikel 3, 2° is afgebakend en waar kunstwerken en inrichtingen zullen of zijn gevestigd voor het winnen en vergaren van grondwater, hoofdzakelijk bestemd voor de drinkwatervoorziening ;
- beschermingszone : het geografisch gebied dat overeenkomstig artikel 3, 2° is afgebakend om het grondwater in het waterwingebied tegen verontreiniging te vrijwaren ;
- direkt lozen : het toevoegen of verspreiden van stoffen in het grondwater zonder doorsijpeling in de bodem of de ondergrond ;
- indirect lozen : het toevoegen of verspreiden van stoffen, in het grondwater na doorsijpeling in de bodem of de ondergrond. De hoogste grondwaterstand in het gebied is steeds bepalend voor het vaststellen van een direkte of indirecte lozing ;
- bodem : het bovenste, losse deel van de aardkorst, dat de wortelzone omvat ;
- ondergrond : het gedeelte van de aardkorst dat onder de bodem gelegen is ;

— verontreiniging : het door de mens direkt of indirekt lozen van stoffen of energie in het grondwater, die een gevaar inhouden voor de drinkwatervoorziening, de natuurlijke ecosystemen of andere vormen van rechtmatig gebruik van grondwater.

HOOFDSTUK 1

Bescherming van het grondwater

Artikel 3

Om het grondwater te beschermen, met het oog op het eventueel gebruik ervan voor de drinkwatervoorziening, kan uitsluitend de Vlaamse Executieve volgende maatregelen nemen :

1° in geheel het Vlaamse Gewest of in delen ervan het direkt of indirekt lozen, het rechtstreeks of onrechtstreeks deponeren van stoffen, die het grondwater kunnen verontreinigen, verbieden, reglementeren of aan een vergunning onderwerpen ;

2° om reden van openbaar nut, waterwingebieden en beschermingszones afbakenen ;

3° in de waterwingebieden en beschermingszones volgende zaken verbieden, reglementeren of aan een vergunning onderwerpen :

a) het vervoeren, opslaan, deponeren, afvoeren, bedelven, storten, direkt of indirekt lozen en uitstrooien van stoffen die het grondwater kunnen verontreinigen ;

b) de gebouwen, inrichtingen, kunstwerken, werken en werkzaamheden, alsmede de wijzigingen in de grond of de ondergrond die een gevaar voor verontreiniging van het grondwater kunnen inhouden.

Artikel 4

§ 1. Om het grondwater te beschermen, met het oog op het eventueel gebruik ervan voor de drinkwatervoorziening, is het verboden dierlijke fecaliën in vloeibare vorm afkomstig van buiten het Belgisch grondgebied direkt of indirekt te lozen of rechtstreeks of onrechtstreeks te deponeren op de bodem.

§ 2. Afwijking op het bepaalde in § 1. kunnen toegestaan worden door de organen, hiertoe aangewezen door de Vlaamse Executieve. De Vlaamse Executieve bepaalt tevens de voorwaarden en gevallen, waarin deze afwijkingen toegestaan worden.

Artikel 5

In de waterwingebieden en de overeenkomstig artikel 3, 2° afgebakende beschermingszones is de exploitant belast met de bescherming van het grondwater.

De Vlaamse Executieve kan de exploitant machtigen de onteigening ten algemene nutte van de voor de uitvoering van dit decreet onontbeerlijke goederen te benaarstigen.

Artikel 6

§ 1. De Vlaamse Executieve bepaalt :

– de wijze waarop en de termijnen waarbinnen de aanvragen om vergunning ter uitvoering van de krachtens artikel 3, 1° en 3° van dit decreet genomen besluiten, worden ingediend en onderzocht ;

– de organen, die beslissen over deze aanvragen, waarbij in ieder afzonderlijk geval een weigering moet gemotiveerd worden of bijzondere voorwaarden kunnen opgelegd worden.

Deze beslissing wordt slechts definitief wanneer is vastgesteld dat de opgelegde voorwaarden zijn nagekomen. De Vlaamse Executieve bepaalt de bijzonderheden en de termijnen van die vaststelling ;

– de wijze waarop en de termijnen waarbinnen bij haar beroep kan aangetekend worden tegen de beslissing van het bevoegde orgaan. De Vlaamse Executieve beslist over deze beroepen.

§ 2. Deze vergunning doet geen afbreuk aan de rechten van derden. Zij kan steeds door het bevoegde orgaan bij een met reden omklede beslissing ingetrokken worden, wanneer de opgelegde voorwaarden niet worden nageleefd. Er kunnen ook steeds nieuwe voorwaarden opgelegd worden.

Artikel 7

De Vlaamse Executieve bepaalt alle bijzonderheden en modaliteiten betreffende de vaststelling en afbakening van de waterwingebieden en beschermingszones, in het bijzonder de modaliteiten van het openbaar onderzoek.

Artikel 8

§ 1. Wanneer als gevolg van maatregelen, genomen in uitvoering van artikel 3, 3° van dit decreet gebouwen, inrichtingen of kunstwerken moeten worden gewijzigd of gesloopt of wanneer werken, werkzaamheden of wijzigingen in de grond of de ondergrond moeten stopgezet, beperkt, omgeschakeld of in de oorspronkelijke staat hersteld worden, is de eigenaar of exploitant er slechts toe gehouden deze verplichting na te komen, wanneer diegene, aan wie de bescherming ten goede komt, hierom verzoekt.

In dit geval wordt de rechtstreekse materiële schade, die door de eigenaar of de exploitant wordt geleden, vergoed ten laste van diegene aan wie de bescherming ten goede komt.

§ 2. De bepalingen van § 1 zijn van toepassing op de gebouwen, inrichtingen, kunstwerken en werkzaamheden, alsmede de wijzigingen in de grond of de ondergrond, die bestaan of uitgeoefend worden op het ogenblik dat het in artikel 7 van dit decreet bepaalde openbaar onderzoek wordt ingesteld en voor zover ze op dat ogenblik beantwoorden aan alle geldende wettelijke en reglementaire beschikkingen ter zake.

§ 3. Het recht op vergoeding bedoeld in § 1 van dit artikel ontstaat slechts vanaf het ogenblik dat diegene aan wie de bescherming ten goede komt, de eigenaar of exploitant per aangetekend schrijven verzoekt om wijziging of sloping van de gebouwen, inrichtingen of kunstwerken of om de stopzetting, beperking of omschakeling van werken of werkzaamheden of om het herstel in de oorspronkelijke staat van wijzigingen in de grond of de ondergrond, vermeld in § 2 van dit artikel.

§ 4. Op straffe van verval, dient de vraag tot schadevergoeding, bepaald in dit artikel, te worden ingediend binnen de 3 jaar na het in § 3 bedoelde onderzoek.

HOOFDSTUK II

Reglementering voor het gebruik van grondwater

Artikel 9

De Vlaamse Executieve kan :

1° aan een vergunning onderwerpen en de voorwaarden opleggen voor het aanleggen, wijzigen, verbouwen en exploiteren van bestaande of nieuwe grondwaterwinningen, in het bijzonder de voorwaarden betreffende de bescherming en het behoud van de grondwaterlagen en van de openbare en private bovengrondse eigendommen. Hierbij worden in ieder geval de economische, landbouwkundige, ecologische en stabiliteitsaspecten in aanmerking genomen;

2° het gebruik reglementeren van grondwater, dat beschikbaar komt bij werken, inzonderheid bij het ontginnen van mijnen, groeven en graverijen.

Artikel 10

De Vlaamse Executieve stelt de voorwaarden vast waarop een algemene telling van de grondwatervoorraden zal geschieden.

HOOFDSTUK III

Toezicht

Artikel 11

Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van de gerechtelijke politie, zijn de ambtenaren, die daartoe worden aangewezen door de Vlaamse Executieve, gerechtigd om de overtredingen van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten op te sporen en vast te stellen. Hun processen-verbaal hebben bewijskracht tot het tegendeel bewezen is. Een afschrift ervan wordt aan de overtreders toegezonden binnen de tien dagen na de vaststelling. Zij hebben bij dag en nacht toegang tot alle instellingen of inrichtingen – woongelegenheden uitgezonderd – als ze redenen hebben om aan te nemen dat dit decreet of zijn uitvoeringsbesluiten worden overtreden.

Indien er voldoende aanwijzigingen zijn om te vermoeden dat een dergelijke overtreding in woongelegenheden wordt begaan, mag door twee van die ambtenaren huiszoeking worden gedaan, krachtens een machtiging van de vrederechter.

Artikel 12

De overeenkomstig artikel 11 aangewezen ambtenaren nemen monsters of doen monsters nemen van stoffen, die het grondwater ongeschikt kunnen maken of waarvan vermoed wordt dat ze het ongeschikt hebben gemaakt voor de drinkwatervoorziening.

Op verzoek van de exploitant van een grondwaterwinning kunnen de ambtenaren monsters van de bodem nemen of doen nemen wanneer wordt vermoed dat deze stoffen bevat als bedoeld in het vorige lid. Van die monsterneming wordt proces-verbaal opgemaakt, waarvan een afschrift aan de vermoedelijke dader van de overtreding wordt toegezonden.

De ontleding van de monsters wordt verricht door een labo-

ratorium, dat daartoe is erkend door de Vlaamse Executieve.

De Vlaamse Executieve bepaalt, onder vrijwaring van de rechten van de verdediging, de wijze waarop de monsters worden genomen, de regels van de procedure van erkenning van de laboratoria evenals het model van het protocol van de ontledingen. Zij kan eveneens de ontledingsmethodes vaststellen.

Artikel 13

De overeenkomstig artikel 11 aangewezen ambtenaren kunnen voorlopig het gebruik verbieden van inrichtingen en toestellen die wegens hun bouw of gebrekkige werking niet kunnen functioneren overeenkomstig dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten ; zij kunnen de inrichtingen en toestellen verzegelen en alle maatregelen nemen, die in de gegeven omstandigheden noodzakelijk zijn voor de bescherming van het grondwater. De overeenkomstig artikel 11 aangewezen ambtenaren kunnen voor de vervulling van hun opdracht de bijstand van de gemeentelijke overheid vorderen. Zij kunnen die overheid eveneens verzoeken om de vereiste dringende maatregelen te nemen wanneer het grondwater ongeschikt wordt voor de drinkwatervoorziening.

Indien de gemeentelijke overheid in gebreke blijft of bij dreigend gevaar, nemen de overeenkomstig artikel 11 aangewezen ambtenaren de passende maatregelen of doen ze de nodige opeisingen.

Zij geven hiervan onmiddellijk kennis aan de Gouverneur van de provincie.

Al deze maatregelen houden op gevolg te hebben na verloop van dertig dagen, indien ze binnen deze termijn, niet bekrachtigd zijn door de autoriteit, daartoe aangewezen door de Vlaamse Executieve. Deze laatste bepaalt tevens de modaliteiten volgens **dewelke** deze bekrachtiging dient te gebeuren.

HOOFDSTUK IV

Voorkomen en vergoeden van schade

Afdeling 1

De aansprakelijkheid

Artikel 14

§ 1. De exploitant van de grondwaterwinning en de bouwheer van openbare of private werken, die door hun toedoen de daling van de grondwaterlaag veroorzaken, zijn objectief aansprakelijk voor de schade die daardoor bovengronds veroorzaakt wordt aan bestaande grondwaterwinningen en aan andere onroerende goederen, grond en beplantingen inbegrepen.

Diegenen die door hun gezamenlijk toedoen de daling van een grondwaterlaag veroorzaken, zijn solidair aansprakelijk voor de veroorzaakte schade.

§ 2. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn niet van toepassing op de schade, die, door waterbemaling in de mijnen, groeven en graverijen veroorzaakt is.

Artikel 15

Alleen de vrederechter is bevoegd om, ongeacht het bedrag

van de eis, in eerste aanleg kennis te nemen van de vordering gesteund op dit decreet.

Artikel 16

De dagvaarding voor de vrederechter moet, op straffe van niet-ontvankelijkheid, worden voorafgegaan door een poging tot minnelijke schikking.

Deze geschiedt bij wijze van oproeping in verzoening voor de vrederechter. Wanneer de aansprakelijkheid niet betwist wordt moeten de opgeroepen een aanbod voor schadeloosstelling doen binnen een termijn van drie maanden vanaf de eerste verschijning in verzoening of, in dringende gevallen, binnen de termijn die de vrederechter vaststelt. Het aanbod kan nadien enkel verhoogd worden.

Het proces-verbaal van verschijning vermeldt het akkoord of de afwezigheid van akkoord. Het bedrag van het eventueel aanbod wordt vermeld. Van het proces-verbaal wordt een uitgifte verleend, voorzien van het formulier van tenuitvoerlegging.

Wanneer er geen akkoord is, moet de benadeelde, op straffe van verval van de eis, binnen de drie maanden volgende op de vaststelling van afwezigheid van akkoord, voor de vrederechter dagvaarden.

Artikel 17

De eiser wordt geheel of gedeeltelijk in de gerechtskosten verwezen wanneer het door de vrederechter toegekende bedrag van de schadeloosstelling gelijk of lager is dan het aanbod als bedoeld in artikel 16.

Artikel 18

Artikel 591 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld als volgt :

„19° : van de vorderingen inzake vergoeding van schade bedoeld bij artikel 14 van het decreet van . . . houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer.”

Artikel 19

In artikel 629 van hetzelfde Wetboek wordt het eerste lid van 1° door de hieropvolgende bepaling vervangen :

„1° Vorderingen aangaande zakelijke rechten op onroerende goederen en vorderingen aangaande aangelegenheden opgesomd in artikel 591, 1°, 2°, 3°, 4°, 5°, 6°, 9°, 10°, 11°, 12°, 13°, 14°, 18° en 19° met uitzondering van de vorderingen inzake pacht”.

Afdeling 2

Fonds ter voorkoming en vergoeding van schade veroorzaakt bij **winning** en pumping van grondwater

Artikel 20

§ 1. Er wordt een „Fonds ter voorkoming en vergoeding van schade, veroorzaakt bij het winnen en pompen van grondwater” opgericht, hierna „Fonds” genoemd.

§ 2. Dit Fonds heeft rechtspersoonlijkheid en wordt beheerd door de Vlaamse Executieve.

§ 3. Het Fonds is ermee belast onder de voorwaarden en binnen de perken van dit decreet :

1) voorschotten te verlenen in de gevallen van schade bedoeld in hoofdstuk IV van dit decreet ;

2) algemene maatregelen en studies te financieren die deze schade kunnen voorkomen of beperken.

Artikel 2 1

§ 1. In geval van dagvaarding als bedoeld in artikel 16 van dit decreet verleent het Fonds, na gunstig advies van het Raadgevend Comité bedoeld in artikel 26 van dit decreet een voorschot naar billijkheid, wanneer uit een onderzoek is gebleken dat er tussen de schade, de daling van de grondwaterlaag en het pompen van grondwater een causaal verband bestaat.

§ 2. Het voorschot is terugvorderbaar indien de eiser voor de rechtbank wordt afgewezen ; in dat geval wordt geen rente aangerekend.

§ 3. Ten belope van het uitbetaald voorschot, treedt het Fonds in de rechten en rechtsvorderingen van de benadeelde.

Artikel 22

De Vlaamse Executieve bepaalt binnen welke perken, volgens welke modaliteiten en onder welke voorwaarden het Fonds zijn opdrachten, bepaald in artikel 20 van dit decreet, zal uitoefenen.

Artikel 23

1° Het artikel 20 van de hypotheekwet van 16 december 1851 wordt als volgt aangevuld :

„1° de voorschotten die overeenkomstig de wetgeving betreffende de schadeloosstellingen voor de schade veroorzaakt door het winnen en pompen van grondwater, zijn uitgekeerd voor het herstel van de schade veroorzaakt aan de oogst, op de vruchten van de oogst van het jaar of op de prijs van die oogst”.

2° Aan de hypotheekwet van 16 december 1851 wordt een artikel 25bis toegevoegd, dat luidt als volgt :

„De voorrechten bepaald in artikel 20, 1°, en 2°, hebben de voorrang boven het voorrecht van artikel 20, 11°”.

3° Artikel 47 van dezelfde wet wordt met een lid aangevuld, luidens als volgt :

„Ten voordele doch op kosten van het Fonds ter voorkoming en vergoeding van schade veroorzaakt door het winnen en pompen van grondwater wordt een wettelijke hypotheek toegekend op de onroerende goederen waarvoor het Fonds een voorschot heeft uitgekeerd overeenkomstig de wetgeving betreffende de schadeloosstelling veroorzaakt door het winnen en pompen van grondwater”.

Artikel 24

§ 1. Het Fonds wordt gespijsd door de bijdragen van de na-

tuurlijke- of rechtspersonen naar privaot of publiek recht, die door hun activiteiten de schade bedoeld bij dit decreet, kunnen veroorzaken of verergeren, en ten aanvullende titel, door leningen op korte termijn, waaraan de Vlaamse Executieve de gewestwaarborg kan hechten.

§ 2. De Vlaamse Executieve bepaalt :

1° het aandeel van elke soort inkomsten ;

2° de criteria om te bepalen wie bijdrageplichtig is, het bedrag en de modaliteiten van inning van de bijdragen ervan.

Artikel 25

Voor het beheer van het Fonds, doet de Vlaamse Executieve beroep op ambtenaren van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 26

Er wordt bij het Fonds een Raadgevend Comité opgericht, hierna genoemd „de Raad”, die de taak heeft zijn advies uit te brengen inzake elk financieringsvoorstel ten laste van het Fonds of elk voorstel tot toekenning van voorschotten door het Fonds.

De Raad is samengesteld uit :

– zes ambtenaren van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ;

– twee leden die de eigenaars en de landbouwers vertegenwoordigen ;

– twee leden die de bijdrageplichtige industriële kringen vertegenwoordigen ;

– twee leden die de bijdrageplichtige drinkwatermaatschappijen vertegenwoordigen ;

– twee leden die de natuurbeschermingsverenigingen vertegenwoordigen.

De Vlaamse Executieve benoemt de leden van de Raad en wijst onder hen de Voorzitter aan. Zij stelt tevens het reglement van inwendige orde op.

Artikel 27

§ 1. Wanneer schade, veroorzaakt door grondwaterwinning, wordt vermoed, zal de eigenaar van het goed bij aangetekend schrijven zonder verwijl de ambtenaar, daartoe aangewezen door de Vlaamse Executieve, verzoeken de nodige vaststellingen te doen.

§ 2. De verzoeken tot minnelijke schikking overeenkomstig artikel 16 van dit decreet moeten ingeleid worden binnen twee jaar te rekenen vanaf de vaststelling van de schade bedoeld in § 1 van dit artikel. Na verloop van deze termijn zal alleen het gemeen recht van toepassing zijn.

Artikel 28

Alle rechten en verplichtingen, met inbegrip van de middelen van het Voorschottenfonds, opgericht in uitvoering van artikel 7 van de wet van 10 januari 1977 houdende regeling van de schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door het win-

nen en het pompen van grondwater, die door de Nationale overheid worden overgedragen aan het Vlaamse Gewest, worden aan het Fonds toegewezen.

HOOFDSTUK V

Strafbepalingen

Artikel 29

§ 1. Onverminderd de toepassing van het bij het Strafwetboek of bij andere wetten bepaalde straffen, wordt met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en met een geldboete van zesentwintig tot tienduizend frank, of met één van die straffen alleen, gestraft :

1. hij die niet in het bezit is van een vergunning en handelingen of werkzaamheden verricht waarvoor overeenkomstig de bepalingen van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten een voorafgaande vergunning vereist is ;

2. hij die de voorwaarden van een vergunning niet naleeft ;

3. hij die werken of werkzaamheden verricht of laat verrichten die verboden zijn in toepassing van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten ;

4. hij die wegens nalatigheid of gebrek aan vooruitzicht bij het gebruik van roerende of onroerende goederen, oorzaak is van verontreiniging van het grondwater, zodat het ongeschikt wordt voor de drinkwatervoorziening ;

5. hij die de bijdrageplicht, zoals bepaald in artikel 24 van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten niet nakomt ;

6. hij die zich niet leent tot of zich verzet tegen de inspecties en de monsternemingen voorzien in dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten.

§ 2. De straffen kunnen worden verdubbeld indien een nieuwe overtreding wordt begaan binnen twee jaar na een onherroepelijk geworden vonnis tot veroordeling wegens een der in dit artikel bepaalde overtredingen.

§ 3. Alle bepalingen van Boek 1 van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn toepasselijk op de in dit decreet bepaalde misdrijven.

§ 4. De rechter kan de inbeslagneming van machines en het afbreken van de gebouwen, inrichtingen en kunstwerken bevelen die tot stand zijn gebracht met overtreding van de ter uitvoering van dit decreet gegeven voorschriften. Hij kan eveneens bevelen de plaatsen in hun vroegere staat te herstellen.

Indien de veroordeelde het vonnis niet binnen de gestelde tijd ten uitvoer legt, geschiedt dit van ambtswege, op zijn kosten en risico, op bevel van de daartoe door de Vlaamse Executieve gemachtigde ambtenaar.

In dat geval heeft deze het recht de materialen en voorwerpen afkomstig van het herstel van de plaatsen in hun vroegere toestand te verkopen, te vervoeren, op te slaan of te vernietigen op een plaats die hij uitkiest. De veroordeelde is ertoe gehouden alle uitvoeringskosten, verminderd met de opbrengst van de verkoop der materialen en voorwerpen, te vergoeden op vertoon van een staatbegroot en invorderbaar verklaard door de beslagrechter.

§ 5. De vennootschappen zijn burgerlijk aansprakelijk voor

veroordelingen tot geldboeten en verbeurdverklaringen uitgesproken tegen hun orgaan of aangestelden wegens overtreding van de bepalingen van dit decreet.

Die vennootschappen kunnen voor de strafrechtbank worden gedagvaard.

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 30

Dit decreet treedt in werking dertig dagen na bekendmaking in het Belgisch Staatsblad met uitzondering van hoofdstuk IV, dat in werking treedt op datum vast te stellen door de Vlaamse Executieve.

Artikel 31

§ 1. De hiemavolgende wetten worden, voor toepassing in het Vlaamse gewest, opgeheven :

— de besluitwet van 18 december 1946 waarbij tot het houden van een telling der grondwaterreserves en tot invoering van een reglementering van hun gebruik besloten wordt ;

— de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van het grondwater ;

— de wet van 9 juli 1976, betreffende de reglementering van de exploitatie van grondwaterwinning.

§ 2. De wet van 10 januari 1977, houdende regeling van de schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door het winnen en het pompen van grondwater, wordt opgeheven op het ogenblik dat hoofdstuk IV van dit decreet in werking treedt.

Artikel 32

De besluiten ter uitvoering van de besluitwet van 18 december 1946 waarbij tot het houden van een telling der grondwaterreserves en tot invoering van een reglementering van hun gebruik besloten wordt, en de besluiten, ter uitvoering van de wet van 9 juli 1976, betreffende de reglementering van de exploitatie van grondwaterwinning, blijven van kracht totdat zij worden opgeheven.

De strafbepalingen van dit decreet zijn van toepassing op bedoelde besluiten.

Brussel, 26 oktober 1983.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

*De Gemeenschapsminister van leefmilieu,
waterbeleid en onderwijs,*

J. LENSSENS